

STEMNINGER OG STROFER.

DIGTE

AF

ANDR. D.

KJØBENHAVN.

[illegible]

1879.

STEMNINGER OG STROFER.

Til Digteren

H. V. KAALUND.

Du, som i din og vort Fædrelands Sommer
tolked vort Efteraars Lyst —
Du, som endnu, medens Løvfaldet kommer,
ejer en Vaar i dit Bryst —
Du, som paa Tonernes frejdige Vinge
bæres mod Stjernernes Tag,
maa jeg min Tak og min Hyldest Dig bringe
nu paa den hældende Dag!

Blev Du end prøvet i Skolen og gammel,
Ungdom har Strengenes Klang;
»ak, fast jeg tror, fra jeg sad paa min Skammel«
elsked jeg Dig og din Sang:
Sangen, som tegned den brogede Færden —
Dyrenes springende Flok:
Sangen, som maled Æsopus's Verden —
Gaardens og Parkenes Stok.

Og mens jeg voxte, og Aanden blev baaren
højt over Døgnlivets Bur,
glødende strømmed mit Blod gjennem Aaren,
vakt af »Et Foraars« Natur.
»Fulvia« trylled mig! Hun maatte vinde:
Yndig med Eros i Pagt,
hende jeg saa' som den dejligste Kvinde,
bly selv i Marmorets Dragt.

Og jeg har jublet i Tonerne glade
gjennem »En Eftervaars« Pragt:
ikke blandt visne og falmede Blade
følte jeg Høstlivets Magt!
Thi jeg har aandet i Lyst og i Smerte
Kraft af din Livs-Poesi, —
og, mens Begejstringen fyldte mit Hjerte,
flammed dit Billed deri!

Men naar min Tak jeg Dig sender imøde,
er den kun fattig og mat;
Tankernes Roser, som tyktes mig gløde,
visned i Sollyset brat.
Kunde mit Hjerte i Digtningens Fylde
tolke, hvor ildfuldt det slaar,
frem af min Ungdom jeg da vilde trylle
Tonernes drømmende Vaar:

Den skulde sprede sin Fred i din Stue,
mildt som den dalende Sol, —
svæve derind, som fra Himmelens Bue
Stæren, din Lyras Symbol.
Drossel da skulde med Nattergal synge
frejdigt i Høstens Natur —
Vinløv og Lavren sig blomstrende slynge
vildt opad Fængselets Mur.

— Ak, men det Bedste, jeg til Dig kan bringe,
ejer knap Ungdom og Ild;
svag er min Sang, og dens stækkede Vinge
bærer kun Stemningen mild.
Takken, som svulmed i Hjertet saalænge,
har kun en toneløs Klang:
Tak for din Harpes de luende Strenge,
Tak for din vaarfriske Sang!

Kbhv., 16. Oktober 1879.

Andr. D.

INDHOLD.

I. BLANDEDE POESIER.

II. NORDISKE DIGTERE.

III. POLEMISKE STROFER.

I.

Blandede Poesier.

Til Arbejde!

Du, som sukker, du, som sørger,
medens Uhret gaar sin Gang;
du, hvis Tunge altid spørger
med den gamle Klagesang; —
du, som midt i Vintrens Arme
længes efter Vaarens Favn,
og som, selv i Somrens Varme,
kjender ej din Længsels Navn.

Kom, tag fat! Du skal begynde
ej med Sukke og med Graad;
ikke paa en Fløjels Hynde
vies Livet ind til Daad.

Kom! I *Nuet* skal du virke,
finde Bunden i dig selv,
og i Samfundslivets Kirke
bygge paa dens Tempelhvælv!

Døses skal her ej og soves!
Arbejdsklokken hørtes slaa:
Trindt i Muld skal dine Ploves
dybe, brede Furer gaa.
Og som Glimtet i dit Øje
og som Klangen i din Røst
vil forædles ved din Møje,
vil din Udsæd bringe Høst.

Kom, tag fat! Thi Sukke-Koret
bær' ej Lykken til dit Tag.
Hellere med Slag i Bordet
vie til Arbejd ind din Dag.
Hellere — ja tusind Gange —
ser jeg dig lidt vild og kaad
med et Overmaal af Sange,
end som dorsk og uden Raad!

Frygt kun ej, dit Liv skal strande!
Haab som den, hvis Tro er stærk!
Og en Lysning paa din Pande
da vil spredes ved dit Værk,
— Døses skal her ej og soves,
Arbejdsklokken hørtes slaa:
Højt i Sky skal Herren loves,
dybt i Muld skal Ploven gaa!

Yndige Land.

Yndige Land, hvor mine Vuggegænger
gynged min drømmende Leg,
trindt paa din Vang den favre Rose hænger
lukket og bleg.
Fuglen forstummed, og den blanke Vove
tabte sit Smil,
dæmpet det sukker i de grønne Skove,
gjennem den sørgende Pil.

Yndige Land med Kunstens Dannevirke,
Løver og Hjerter i Skjold,
Land, hvor Ansgar først byggede sin Kirke,
Thyra sin Vold,

Land, som har skuet Ærens lyse Tinde —
svigtet, forladt!
er nu din Storhed kun et graadfyldt Minde,
slukket i Tidernes Nat?

Nej, du skal vide, at du har i Eje
Sønnerne djærve og tro,
Døtre, som end dit Ungdomshaab vil pleje,
smykke dit Bo!
Glødende Hjerter for din Ære banke,
værger dit Navn,
Ungdommens Stræben, Alderdommens Tanke
dulmer din Sorg og dit Savn.

Troskab, som flammer gjennem Mandens Vilje,
bygger din synkende Mur;
Haabet vil Kvinden plante paa din Tilje,
trindt i dit Bur.
Og vi vil hjælpes Store, Smaa at bære
Sten efter Sten,
fælles i Arbejd for vor Fremtids Ære,
fælles i Sorg og i Men.

Yndige Land, hvor mine Vuggegænger
gynged min drømmende Leg,
endnu du sidder — mens dit Hoved hænger —
sorgfyldt og bleg.
Men der vil komme med de lyse Dage
Sol til din Strand:
tro, du har end din Ungdomsvaar tilbage,
sorgklædte, yndige Land!

SØNDERJYLLAND.

I.

Paa Dybbøl ved Solnedgang.

Nu bølger Rugen, hvor de Faldne sove,
og Møllen breder atter ud sit Fang,
men mat er Smilet over Sundets Vove,
og Luften bæver af en Sørgesang.
Skjøndt Freden lyser over Bakkens Sider,
hvor mellem Kornet Helte slumre sødt,
en Vemodsskygge over Landet skrider,
paa Mindets Tunge er kun trange Tider,
og der er Sorg i Skyens Aftenrødt.

Men *her* er ikke Stedet til at drømme
og læse Aftenskyens Flammeskrift;
thi hver en Blomst, som skjød af Blodets Strømme,
den taler om de Mindstes Storbedrift.
Og *her* er ikke Stedet til at sove
i denne Fred, som hyller Gravens Ro; —
nej, Hjertets bedste Bøn skal Herren love:
den Gud, som grønner baade Bjerg og Skove,
maa naas med Mandens Haab og Barnets Tro.

Og ejed jeg al Talens Glød paa Tunge,
jeg satte tavs mig dog i Kløvrets Dug.
og kunde jeg som Nattergalen sjunge,
min Tone her blev kun et halvkvalt Suk.
Og ejed jeg end Guld og gyldne Vænge,
en Fortid, rig paa Kræfter og paa Daad,
det maatte Alt sig her tilbage trænge,
jeg maatte glemme det for disse Strenge,
som stemme Hjertet her til mer end Graad.

Jeg maatte glemme det, for kun at sænke
mig med vort Folk end dybere i Knæ:
Her bygges fjendtlig Storhed paa en Rænke,
og Rænker bygged her en Sejrstrofæ!
— Men vore Faldnes Daad vil sig forynge,
Aar efter Aar dens Minde voxer fast.
Gud glæde dem! De hvile uden Tynge,
og Markens Ax om Gravens Kors sig klynge,
hvor deres Hjerteslag for Danmark brast.

II.

J SØNDERBORG.

Du skjønne, sjunkne Sønderborg!
med Blod af Voldsmænd døbt.
du rejstes atter, med din Sorg
i dyre Minder svøbt.
Og Ranken sig om Muren snor
og taler til mit Blik:
»O, hvilken Sorg fik slige Ord,
som Stenens Fure fik!«

Du Stad, hvis Ry sig vide svang,
du vore Minders Havn,
nu Ørnens gridske Vingefang
sig breder om dit Navn.

Men hvor jeg vender hen mit Spor,
det dugger end mit Blik:
»O, hvilken Sorg fik slige Ord,
som Stenens Fure fik!«

Og Bølgen synger end sin Sang,
har end de samme Kaar,
som da Kong Kristiern sad i Tvang
de mange, mange Aar.
Jeg lytter til dens sære Kor
med dybt bevæget Blik:
»O, hvilken Sorg fik slige Ord,
som Stenens Fure fik!«

Du skjønne, rejste Sønderborg,
du gamle og du ny,
du Vidne til al Danmarks Sorg,
vort sidste Vaabengny, —
med Ve du sender over Fjord
mod Dybbøls Kam dit Blik:
»O, hvilken Sorg fik slige Ord,
som Stenens Fure fik!«

III.

STRANDEN VED LYKSBORG.

De høje Skrænter lude
udover Strandens Spor;
og Bølgens Gang derude.
den, synes jeg, faar Ord:
Vor tabte Strand,
vort Smertes-Land,
som, klædt i Fjendens Klude,
bær' Danmarks Sørgeflor!

Og i hver Skræntens Flænge
som Suk gaar Blæstens Sus,
og Bølgens Klager trænge
sig ind mod Strandens Grus:

O, Dannevang!
hvor blev din Sang
om »dejligst Vang og Vænge«,
om Sønderjydens Hus?

Ak, ejed Skrænten Øre
for Bølgens dybe Røst,
og kunde Bølgen høre
sin Gjenklang i mit Bryst —
jeg saa ej stum
paa Vandets Skum,
men kunde med mig føre
en stille Vemods Trøst.

J "Sukkenes Allé".

Drømmende Stilhed,
høstlige Mildhed!
Skovdyb, hvor Længslerne sænkes til Hvil
Her, hvor de slanke,
vaargrønne Linde
hvælve et Tempel i kongelig Stil
ned, hvor det blanke
Søspejl har inde
Dugdraabens Klarhed og Daglysets Smil.

Dagblide Ynde!
du kan forkynde
mer end det dejligste, sjælfulde Digt;

det, du kan male,
Ingen tør drømme:
Solglands du virker til Døgnlivets Pligt, —
du, som kan tale
Sproget, det ømme,
hviskende lønligt og sukkende rigt.

Stammerne fældes,
visne og ældes,
Træet sin Krone vil sløre med Sne;
Løvet vil falme,
Vaarlivet svinde
skyndsomt for Vinterens isnende Ve;
Stormen sin Salme
toner iblinde
dybt gjennem Sukkenes dybe Allé.

Men, naar den kommer,
Sjølunds Skjærsommer,
vakt af Alkjærlighed, evig og vis,
da skal den unge
Løvtagets Krone

rejses, trods Vinterens Taage og Dis.
Og, mens min Tunge
ejer en Tone,
Fredensborg! højt skal jeg sjunge din Pris.

JEG ØNSKER —.

Jeg ønsker ej Alverdens Guld, —
en Slaveflok, som var mig huld,
og ej et Kongeslot:
— det vilde ramle Alt i Muld
engang for Tidens Drot.

Jeg ønsker ikke Skovens Krands
med Bukkarbundens lyse Glands
og Nattergalens Sang:
— det vilde træde Dødens Dands,
naar Vinterluren klang.

Jeg ønsker ikke Søens Smil
og Solens sommerhede Pil
og Vaarens fagre Lyst:
— det vilde flygte dog med Il
en sildig Efterhøst.

Jeg ønsker ej en Pige øm,
og ej en Elskovs Morgendrøm
i hendes bløde Favn:
— mon ikke Tidens lumske Strøm
mig efterlod i Savn?

Nej, i mit Ønskes simple Klang
er lagt mit Væsens dybe Trang:
en evig Ungdomsvaar,
trods Is og Sne og Skyggers Hang
og Tidens travle Aar.

Men hvis en saadan Vaar drog ind
og flammed dybest i mit Sind,
selv bag de hvide Haar:
da stod jeg alt ved Maalets Tind
og ejed Lykkens Kaar.

Jeg vilde tumle da i Spring
og dandse, som et Barn omkring
det tændte Juletræ:
af Glæde fik min Tanke Sving,
med Tak jeg sank i Knæ!

Nej, Livet er hverken Drøm eller Digt.

Nej, Livet er hverken Drøm eller Digt,
eller Syngen, eller Legen Tagfat!
Thi Arbejdets Ære og Arbejdets Pligt
skal skjænke dig Løv om din Hat!

Vil du drømme om Havfrusang under Ø,
eller Skovbundens brogede Dug —
glem ej den tjærede Baad over Sø
og de barkede Nævers Brug!

Og synger du smukt om Solkuglens Guld
og Lyset i Menneskets Sjæl —
glem ej det velsignede sorte Muld
med Skyggen, som følger din Hæl!

Thi Livet er hverken Leg eller Dands,
det er Alvor hver Time og Tid:
Vil du hente din Tinding en Hæderskrands,
maa den vindes i Arbejdets Strid!

NAAR DAGEN GRYR.

Naar Dagen gryr,
og gyldent-bræmmede Morgensky'r
med Dæmringslysning gaa frem i Øst —
den kalder os som med dæmpet Røst
fra Søvnens Arme og Drømmen blid
til Dagens Id.

Naar Himlens Sol
opstiger ny paa sin Kongestol
og virker ind i et Sølverskjær
det klare Dugblink paa Skovens Træ'r —
da juble tusinde Fugles Røst
til Dagens Lyst.

Men Dagen gaar,
og Sol og Skygge er Livets Kaar!
Lad da ej skygges din Fod til Fald,
vær trofast, selv i dit mindste Kald,
og vie din Gjerning med Lysets Daab
til Dagens Haab.

Guds Kjærlighed
gaar ej som Skyggerne op og ned,
den skinner dagblid i Mulm og Nat
og følger den, som er mest forladt;
alt Godt, som aander i Dagens Liv,
af *den* fik Bliv.

Syng da Guds Lov,
som Fugletunger i Mark og Skov!
Du Sjæl, som fik paa hans Naade Smag,
med Tak skal juble hver nyfødt Dag
for ham, som vaaged i Nattens Dis,
hans Almagts Pris!

I SKUMRINGENS STUND.

I Skumringens Stund,
naar Sollyset daler bag Skyernes Grund,
naar Aftenens Skygge udbreder sit Slør,
naar Travlhedens Tummel i Stilheden dør —
da sænker den blideste Stemning sig tyst
i Menneskets Bryst.

I Skumringens Ro,
naar Dagen bortflygter til Drømmenes Bo,
naar Træerne hviske saa dæmpet og blidt,
og tusinde Stjerner, de lege »Tit-tit!« —
da flagrer vor Længsel som vingede Ord
højt op over Jord.

Da føle vi selv:
vi er kun en Boble i Tidernes Elv
og neppe en Skygge mod ham, der os gav
de blinkende Stjerner i Lyshvælvets Hav;
og dog er vor Længsel af Evigheds Grund
og skabt ved hans Mund.

O, dejlige Stund!
naar Dagen, den travle, bli'er dysset i Blund.
naar Aftenen sænkes med Livsfredens Glands.
naar Stemningens Ynde fortryller vor Sands.
naar lutrede Tanker opstige i Løn
som Længsel og Bøn.

O, dalende Sol!
Du Evighedslysets og Livets Symbol,
du lyste til Arbejd og ledte til Daad,
du ildned vort Smil, og du mildned vor Graad. —
o, væk os med livsfriske Kræfter paany
i Morgenens Gry!

Alkjærligheds Gud!
Lad Skumringens Stjerner til os bringe Bud:
som dem lad dit Øje nedsmile til Jord,
hvor Sukket og Længslen i Støvhytten bor, —
det skinne i Mørket og lyse os frem
i Taagernes Hjem!

— —— —

JEG FØLER DET GRANDT, JEG I SJÆLEN ER UNG.

Jeg føler det grandt, jeg i Sjælen er ung,
jeg kan juble ved Lærkernes Kor,
og aldrig synes min Tanke saa tung,
den hæves dog op over Jord; —
højt imod Stjernernes evige Gang
den drager Taagen forbi,
den føler til Evighedslyset Trang,
og jeg lever i Solskin og aander i Sang
og drømmer i Poesi.

Jeg føler det grandt, der er Ild i mit Sind,
der er spillende Ungdom deri,
og Foraarssolen gløder min Kind,
og Rosen gror paa min Sti.

Jeg følger ej Trop med Modens Spand,
den syge, blaserte Flok;
langt heller jeg gaar ved en ensom Strand
og spejder og længes hinsides mod Land
og venter: jeg kommer der nok!

Jeg føler det grandt, den Længsel er sand,
der bygger i Sjælens Dyb:
den stræber mod Lysets forjættede Land,
trods Skyggen og Jordens Kryb.
Og naar sig Gravens Mørke oplod
og viste mig Dødens Gru,
det kued dog ikke min Kraft og Mod:
jeg følte Ungdomsild i mit Blod
og Vaar i min Tanke og Hu.

Til en Ven.

[Nytaarsdag 1878.]

Naar Takkens Ord jeg har i Rhythmer la;
som Nytaarshilsen fra min Lyras Strenge,
da er det kun af Hjerteslagets Takt
en Gjenlyd, som har tonet tidt og længe.

Skjøndt end os tynger ej de travle Aar,
og Ungdomsblodet ildner vore Kinder, —
dog mild, som Vaarens Luft, imøde gaar
os smilende en Kreds af lyse Minder.

Du husker: naar vi sad ved Lampens Glan(
mens Vintren hævede sin barske Stemme!
Da fletted sig i Mindets Ungdomskrands
de Blade, som jeg sildig vil forglemme.

Du husker: naar vi trodsed Modeı
og sværmede ved Øresundets Blaan
og gik »i Skoven«, selv en Nytaarsa
og lystes hjem af Stjernerne og Maan

Du husker: naar i Sommeraftnens Glød
vi dvæled tyst ved Esromsøens Vande!
Jeg føler endnu Freden, som vi nød.
den tegner som en Lysning paa min Pande.

Ja, hvis mit Sind end har en Stemning mild,
og hvis mit Hjerte jublende kan banke,
hvis Sjælen Ungdom har og Øjet Ild,
og er der Flugt og Alvor i min Tanke, —

Da har, min bedste Ven, Du Lod deri,
skjøndt neppe jeg min Tak Dig kan frembære,
thi Du har fattet *Livets* Poesi,
trods Skyggerne i Hverdagsverdnens Sfære.

Derfor jeg kommer til Regensens Gaard
og bringer som en Hilsen til din Stue
en halv udsprungen Rose fra min Vaar,
der sparsomt kun fik Glimt af Solens Lue.

Foraarstrang.

Udover Volden blinker
den blanke Sommerdag;
det er, som tusind Røster
fra Vester og fra Øster
kun talte for dens Sag, —
og Horizonten vinker
som Sølv bag Skovens Tag.

Jeg kan ej sidde inde
som Støtte paa en Stol,
thi Dagens Visdomsflamme
gjør mere end tilskamme
hver Bog i min Reol;
saa rig som ingensinde
jeg føler Himlens Sol.

Og derfor maa jeg vove
mig ud til Esroms Bred!
Jeg maa derud alene,
hvor Bøgens friske Grene
tillyser mig sin Fred:
En Drøm fra hine Skove
jeg altid bærer med!

Igjennem al min Stræben
er lagt en Foraarstrang;
selv der, hvor Skyggen falder,
hvor Pligtens Krav mig kalder,
den lysner paa min Gang.
den strømmer mig fra Læben
og former sig til Sang.

Den svulmer i min Aare,
den bygger i mit Bryst,
den slynger som en Ranke
sig gjennem hver en Tanke
i Leg og Alvorsdyst, —
er i mit Smil, min Taare,
min Længsel og min Lyst.

SVAR.

»Spræng dine Baand og Lænker,
du trælbundne Orm!
og knus enhver, der krænker
din Higen og Norm!
Hvad ej du fik i Eje,
som Gave og Arv —
du bringe kan tilveje
ved Sener og Marv!«

— Nej, vælt kun ikke Søjler
og Templer i Grus!
og smed kun ikke Nøgler
til Rigmandens Hus!
Men du skal smede Bøjler
til Lidenskabs Rus,
og du skal virke Tøjler
for Sus og for Dus!

Thi Væxten fra det Mindre
er *Arbejdets Rang:*
Den Higen, som skal lindre
din Armod og Tvang, —
den Stjerne, som skal tindre
til Lys paa din Gang, —
maa fødes i dit Indre,
din dybeste Trang.

Til Arbejd! — Du skal virke
hver eneste Dag;
saa bliver Livets Kirke
dig mer end Bedrag;
saa skjænker vel en Aften
— om sent end i Høst —
Livsmodet dig og Kraften
til Vandring mod Øst!

Og bygger du som Sangens Drot —

Og bygger du som Sangens Drot
og troner i dit eget Slot
med Spir og gyldne Fløje;
hvad eller med et Kunstnerbliv
du skjænked Marmorstenen Liv
af Ilden i dit Øje; —

Og svømmer du i Toners Væld
og har, naar Dagen gaar paa Hæld,
end lyse Morgentimer;
gav du i Farver Bølgens Ridt
og Granens Grønt og Birkens Hvidt
og Sommersolens Strimer:

Var det da ej dit Væsens Trang,
din Længsels Maal, din Tankes Gang,
og Indskrift paa din Fane:
Du bygge vil paa Slægtens Bro,
som føre skal fra Støvets Bo
højt over Stjerners Bane?

— Men han, der i sit Fattighus
kun følte lidt af Aandens Sus
hist paa en ensom Hede, —
som bad, naar Sol gik ned, i Løn
sit Fadervor, sin Barnebøn
til Værge for sin Rede.

Sig, bygger han da ikke med,
og gaar hans stille Fodefjed
ej efter samme Kjæde?
Og er der i hans Længsels Færd
ej lagt et evigt Sjæleværd
for Slægtens Bro hernede?

En Sommerdag paa min Moders Grav.

Sødt hviler Du ved Kirkens Sollysside,
mens Sky og Skygger over Graven skride!

Se, Græsset vajer, Gravens Roser prange,
og Luften bølger under Lærkens Sange.

Og Alnaturen aander ud sin Mildhed,
og *her* er Sommerliv med — Dødens Stilhed

Min Tanke dvæler tidt blandt disse Grave —
blandt disse Kors i Landsbykirkens Have.

Og tidt den flyver mod det Evighøje
og fanger Smilet af dit Moderøje.

Og just som Lyset over Graven rinder,
saa glide frem de fagre Barndomsminder:

Din Kjærlighed og al din stille Virken,
din Vej i Hjemmet og din Vej til Kirken.

Den Tid, Du gynged mig paa dine Arme,
og jeg fik Lysning af dit Hjertes Varme.

— — Sov sødt, sov sødt, til engang Dagen kommer,
da vi skal stedes for al Verdens Dommer.

O, hvilken Jubel, naar engang vi mødes,
hvor intet jordisk Haab til Graven dødes!

Sov sødt, sov sødt ved Kirkens tavse Side,
mens Sol og Skygger over Graven skride!

J. C. FREDSKILD.

Det er Støvets Krav, er Sørgesangen:
Sommertidens længste Dag er kort!
Det er Lysets Trøst, er Jubelklangen:
Evighedens Sommerliv er vort!
Tak da, Du, hvis Sommertimer endtes
nu, da Julelyset hos os tændtes!
Af dit stille Liv, dit Værk det kjendtes:
ej Du ødsled Arbejdsdagen bort.

Denne Alvorskraft, der midt i Stridens
Gjæring trofast røgte vil sit Kald,
har en Mindesten sig rejst, som Tidens
Dæmon aldrig bringe vil for Fald.
Dette Vidnesbyrd skal frem jeg bære:
trofast, kun *Dig selv* Du vilde være!
Derfor skal det synges til din Ære,
til dit Minde over Gravens Tjald.

Landsbykirkeklokke i det Fjerne!
ton det sagte for den lille By:
Ikke blot det Store skal vi værne,
det, som skabte sig et evigt Ry;
men vi frede skal det Smaa, det Stille,
hvert et Værk, som skabtes ved *at ville!* —
Ton om ham, der gik i Julens milde
Fred til Evighedens Nytaarsny!

Kristian Mantzius.

Kun sjelden saa jeg Dig paa Holbergs Scene,
Du Falstaffs og von Thyboes store Mester!
Vi yngste Slægter saa kun Slutningsfester,
og Seklets Rigdom mest paa Mindestene.

Men skyder end *vor* Stamme friske Grene,
og bringer fremmed Folk os høje Gjæster:
Som Heros staar dog Du blandt Kunstens Præster, —
og Marstrands Værk sig vil med dit forene.

Du var en Hædersmand! Det var din Ære.
Iblandt de Første stod Du, — blandt de Sidste:
Thi Dagen hælder stærkt, det se vi Alle.

Men naar til Graven jeg min Tak tør bære
og lægger vefyldt Krandsen paa din Kiste —
det gjælder »Tolken for de danske Skjalde«.

Mod Vaar.

Hør, Vinden suser i de brune Skove:
Vaagn op, I Spirer! vaagner, I, som blunde!
Thi Vaaren fødes: vi mod Somren stunde, —
og derom drømme baade Sol og Vove;

Og derom varsle Bondens travle Plove,
der i de dybe Markens Furer bunde;
og hvert et Sædekorn i Muldets Grunde
det ved forvist, det skal ej længe sove!

Men naar et Foraar drages mig i Minde,
jeg synes fast, mit Sind faar nye Flammer,
og mine Toner Ordets Klæder fange:

Spring ud, I Træ'r! for os, som sidder inde
og længes blege i det dunkle Kammer!
Syng op, I Fugle! lær os Livets Sange!

En Efteraarsaften.

Alt sænktes Taagens Slør — og Solen dukke
sig ned bag Aftenskyens gyldne Rande,
mens Bølgen gynger let paa Søens Vande,
og Alnaturen gjennem Løvet sukker.

Det er saa tyst. Jeg op mit Vindve lukker
og stirrer ud i Mulmets dunkle Lande,
mens Vinden kysser ømt min blege Pande,
og Hjertet i en Morgendrøm sig vugger.

Men jeg, som staar halv drømmende, halv vaager
jeg gribes helt af Efteraarets Smerte:
Ak, hvilken Tomhed! knap jeg kjender Navnet

Det er, som hørte jeg igjennem Taagen
mit eget dybe Suk i Aftnens Hjerte —
som om med mig Naturen delte Savnet!

Nu ligger Isen —.

Nu ligger Isen over Sø og Mose,
og gjennem Rummet Vindens Stemmer tude,
og Sneens Fugle boltre mod min Rude,
som vilde de Kaminens Flammer skose, —

Som lærte de mig denne ene Glose,
den samme, Vinden brummer om derude:
at vente! — drømmende paa Haabets Pude
om Sommersol og Julis røde Rose.

Og derfor nu, da Isen haanligt lægger
sin dunkle Aande paa min Rudes Flade,
nu vækkes dobbelt stærk min Foraarslængsel:

Med Vemod den de bundne Vinger strækker;
den ligner Rhythmen her paa disse Blade:
en Svale, der vil sprænge Vintrens Fængsel.

Gjensyn.

Dit Væsens Billed flettes i mit Minde,
din Yndes Svæven følger paa min Gang,
din Stemme toner gjennem alle Vinde,
melodisk-sødt som Fuglens Aftensang, —
den hvisker lønligt i de grønne Linde,
den aander sagte gjennem Bøgens Hang:
Mens Drømmen sig i Sommernatten væver,
Du, min Sylfide, for mit Øje svæver.

Og i den dybe Stilhed staar vort Møde,
indflettet i de dunkle Aanders Dands.
Jeg ser dit blide Øjes Tindren gløde
saa funklende som Stjernehærens Krands;
jeg ser din Læbes varme Morgenrøde
og Lokkens Fylde og dens rige Glands; —
jeg ser Dig — Du, som bygger i det Fjerne,
og hilser Dig ved Sommernattens Stjerne.

Naar engang disse mine Ungdomssange
vil nynne Dig min Længsels Melodi,
da vil dit fine Øre Lyden fange
og høre fuldt mit Hjertes Slag deri,
og gjennem disse Rhythmers Bølgegange
Du aande vil i Livets Poesi, —
og hvad den døde Mængde knap vil fatte,
det vil i disse Strofers Liv Du skatte.

Naar engang disse Linier naa dit Øje
og bringe svundne Minder til dit Sind,
da vil Du stille, bly dit Hoved bøje,
og Blodet farve vil maaske din Kind.
Men lad de stille Toner mildt sig føje
ind i din Tankes lyse Drømmespind,
og lad din Læbe hviske mig tilbage
et »Jeg er din!« — som i de svundne Dage!

———

BREVE.

I.

EFTERAARSHILSEN.

Jeg øjner fra min Rude knap Stadens sjunkne Vold,
men hører Blæsten tude, uhyggelig og kold,
og der er intet Stjernelys paa Aftenhimlens Pol,
Novembertaagen hviler i Luftens Dronningstol.

Men just naar Alt er øde, og Alt omkring er tyst,
har Tanken Stevnemøde med Dig, min Ungdomslyst.
Der, hvor Du stille bygger som Svalen under Tag,
der søger Dig min Tanke ved Aften som ved Dag.

— Jeg sender Dig en Hilsen, igjennem Taagen bragt,
Du, som har al min Tanke usynlig i din Magt;
og Du, hvis bløde Læber end kalder mig din Ven,
Dig vies disse Linier, som formes ved min Pen.

Og hvis jeg ejed Livets Guld som Morgenen i Øst,
og hvis jeg ejed Toner som Nattergalens Røst,
og hvis jeg kunde tale, som sig min Tanke snor,
jeg vilde for Dig male vor Lykkes Rosenflor.

Da vilde jeg Dig favne og ildnes ved din Kind
og hviske tusind Navne dybt i dit Øre ind;
jeg vilde for Dig synge om Kjærlighedens Magt,
den Kjærlighed, som ynges, trods Tids-Pendulens Takt.

Jeg vilde for Dig synge som den, hvis Stemmes Klang
af Morgensolens Gløden indviet blev til Sang,

som den, hvem Livets Fylde gav Virkekraft
og Mod,
som den, hvis Væsen skulde nedlægges for din
Fod.

Og Du, Du vilde lytte og skjænke mig et Smil,
det samme Smil, som saared mig med Gud
Eros' Pil,
og af dit Aasyns Rødme, og af dit rene Blik,
og af din Læbes Sødme jeg vel en Hilsen fik.

Og ved dit Hjertes Banken og ved dit varme
Bryst
jeg bares vel i Tanken til Livets favre Kyst —
der, hvor vi skulde vandre i Ungdomsglædens
Strøm
og drømme med hinanden den livsaligste Drøm.

Ja drømme — ikkun drømme! saa var det jo,
jeg skrev.
Ak! Drømmens fagre Traade har formet dette
Brev;
men nu jeg sidder vaagen og stirrer paa dets Blad,
dets Linier i Taagen som Drømme splittes ad.

Thi jeg har ikke Livets Guld som Morgenens
i Øst,
og jeg har ingen Toner som Nattergalens Røst,
og jeg kan ikke male de vilde Rosers Flor,
ej Poesiens Vinge mig løfter over Jord.

Og alt mit Ungdomseje er kun, hvad Tusind har:
en Spørgen i mit Hjerte, som længes efter Svar,
en Længsel i mit Indre, som bæres til Dig hen,
og flagrer med dit Billed tilbage snart igjen.

Men hvis for denne Længsel endnu Du Øre har,
da skjænk mig fra din Læbe et lille Ord til Svar.
— Farvel Du blide, ranke, Du hvide Roses
Dragt!
for mig og for min Tanke usynlig staar Du
Vagt!

II.
Brev i December.

Min Lampe brænder døsigt, og det stunder
mod Kvæld, —
dog maa jeg nok i Aften betale min Gjæld.
Der svandt saa mange Dage fra sidst, da jeg
skrev,
at nu jeg knap erindrer dit kjærlige Brev.

Dengang jeg modtog dette, stod Sommeren i
Flor,
nu dækker Vintersneen den stivfrosne Jord,
og Døgnets travle Færden, dens Slid og dens
Tvang
har lukt for mig en Verden af højere Rang.

Men altid fandt min Længsel dog Vej til dit Hjem,
Du hvide Pintselilje med al Ynde i Gjem!
Og hver en frejdig Tanke, som fødtes i mit Sind,
den fandt ret aldrig Hvile, før Du den lukked ind.

Se derfor, naar jeg sidder med Haanden under Kind
og stirrer tavs og længe i Lampens Flammer ind,
mens Søndagsfredens Stilhed her i min Stue bor,
da er det, som min Længsel iklædte sig Ord.

Den flagrer til dit Øre og hvisker det saa ømt,
hvad jeg vel hundred Gange og hundrede har drømt.
Da er det, som vi mødes, og Du mig kommer nær,
mens Lampen udsender sit døende Skjær.

Og Mørkets bløde Tæppe omfavner os To,
og al vor fordums Længsel faar Hvile og Ro,
og al vor Elskovs Jubel, der knap kjender Navn,
forglemmer Livets Travlhed og Dagenes Savn.

Og Idealets Verden, der svandt i Døgnets Larm,
den vinder jeg tilbage, omslynget af din Arm,
og Livets fulde Lykke og dets reneste Lyst
jeg finder ved at trykke mit Hoved til dit Bryst.

Og derfor maa jeg sige Dig, hvor jeg har
Dig kjær,
min Ungdoms fagre Rose med Vaarens fine
Skjær!
og derfor maa jeg takke Dig med Ord og
med Sang
i hvert et Brev, jeg skriver, ja hver eneste Gang.

Og derfor maa jeg elske Dig og slutte Dig i Favn,
og derfor maa jeg kysse Dig og prise dit Navn,
og derfor maa jeg længes, indtil Bøgen
springer ud,
indtil jeg skal Dig favne, min elskede Brud!

— Min Lampe brænder døsigt, og Kvælden
stunder til,
og derfor maa, min Søde! jeg sige Dig Farvel.
Hvad jeg ej her fik skrevet, Du bærer vist i
Skjul, —
fortæl mig det i Brevet, Du skriver til Jul.

III.

Jndbydelse.

Hvis jeg var en ildfuld Sværmer, — let som
Skovens unge Hind,
fløj dit Væsen jeg imøde som et Pust af
Vaarens Vind;
hvis jeg var en sjælfuld Drømmer, gjæsted jeg
min Ungdoms Skat,
flagred til Dig gjennem Luften i den tavse
Sommernat.

Og jeg fulgte dine Veje, hvirvled mig med
Dig i Dands,
Du, som mer end Kassiopeja tryller med dit
Smil min Sands;

og jeg kom med al min Jubel, alt mit overgivne Mod,
Og jeg strøede Julis Roser vildt, kaotisk for din Fod.

Men nu er jeg ingen Sværmer, — kun et stille Hverdagsbarn,
der er hildet i din Tankes og i dine Lokkers Garn;
og nu er jeg ingen Drømmer, havnet paa en luftig Kvist,
nej i Prosalivets Verden er jeg vaagen — det er vist!

Jeg har travlt fra Morgenstunden, travlt endog til Aften sent,
og jeg føler, at igrunden Drømmens Liv er mig forment.
Derfor komme mine Breve ikke pyntet, ej med Sir,
derfor skriver jeg prosaisk paa en lille Lap Papir.

— Det er Sommer nu, og Solen højt mod Zenith
har sin Gang,
og de gamle, kjære Røster lokke med den
vante Klang,
kalde højtidsfuldt og længe ud fra Dagens
trange Bur,
ud til Skovens vævre Alfer, til den evige
Natur.

Maatte jeg, som en Erstatning for det tænkte
Rosenflor,
som jeg ej formaar at bringe Dig i Toner
eller Ord,
byde Dig en stille Vandring i de dybe Sko-
ves Krands —
og maaske et Blink af Sundets aftenstille Sølver-
glands?

Det er tyst i disse Skove, der er Fred og der
er Ro,
der er Plads til ret at sværme, Plads alene
for os To:

i de lange dunkle Gange lytte vi til Træets
Sus,
indtil vi i Skovens Udkant ser et lille, straa-
takt Hus.

Der vi dvæle vil i Stilhed, nyde Øjets Per-
spektiv,
drømme om Naturens Ynde og vort unge
Fremtidsliv.
Og jeg ved det, Du vil male, hvad jeg ej kan
faa i Stil,
og jeg ved det, Du vil tale med din Sjæls,
dit Hjertes Smil.

Og vi vende først tilbage, naar sig Aftnen
sænker tyst,
først naar Nattergalen tolker os sin blide
Sommerlyst,
først naar Maanens Lysning falder i den tavse
Normandsdal,
først naar dybe Røster kalder gjennem Grib-
skovs dunkle Sal.

Kom, min Elskte! kom, imorgen flyver, flyver
vi afsted!
Du vil komme! Ja jeg ved det, ved det, Du
vil følge med!
Sommerstundens favre Lykke spinder Guld
paa Dagens Ten,
og i Sjællands Bøgeskygge skjænkes Tvende
mer end En.

IV.

Med en Hybenrose.

Der sad en Hybenrose i Tjørnehækkens Tvang
og gjærede af Længsel, mens alle Fugle sang, —
dens Elskovsduft og Aande dybt i dens Bæ-
ger laa;
jeg følte al dens Vaande og al dens Sjæls
Attraa.

Men Solen gik til Hvile bag Aftenskyens Tjald,
og Hyrdedrengen sang under Bakkernes Fald.
Jeg laa i Fyens Have ved Gjærdets tætte Læ
og slumred snarlig under et gammelt Piletræ.

Men gjennem Luftens Strømme og Ætherbanens
Land
Du styred for din Guldvogn et Sommerfugle-
Spand,

Du gjæsted mig, min Dronning, min Elskovs
unge Vin!
saa let som en Sylfide, og hviskede et „Min!“

Du bøjed Dig i Støvet mod Hybenrosens Dragt,
— og Pilene og Løvet til Elskovsliv blev vakt.
Din Haand, med Marmors Hvidhed og dog som
Liljen blød,
berørte let min Pande, da Du min Rose brød.

Og da Du havde smykket med den mit eget Bryst,
jeg fyldtes som af Jubel og af en salig Lyst.
Nej alle Rosers Svulmen og alle Stjerners Skjær
er Intet mod den Sødme, mig Drømmen bragte
her!

Men selv Du var forsvunden igjennem Luftens
Strøm.
Jeg sank mod Jordens Dale fra min himmelske
Drøm,
jeg stirred halvvejs vaagen paa Gjærdets Pile-
vaand —
og vaagnede forundret med Rosen i min Haand.

— Men naar jeg nu Dig sender de visne
Blade hen,
da er det for at takke Dig af Hjertet igjen;
thi Du har bragt mig Roser, naar Vintren
bragte Sne,
og Du har bragt mig Foraar i Efteraarets
Ve, —

Og selv i Somrens Fylde med alle Rosers
Brand
Du var den bedste Rose dog, jeg fandt i Hjem-
mets Land, —
og alle mine Drømme, hvor vide de end
drog,
blev styret ved din Tømme og med dit Billed
tog, —

Og mine Melodier Du skjænked Liv og Flugt,
og mine Fantasier Du tøjlede til Tugt,
og naar min visne Rose Du hefter paa dit
Bryst,
den lever op og aander af Jubel og af Lyst.

Just derfor jeg Dig sender fra Fyens Have
det visnede Minde om mine Drømmes Ko
med Tak for al den Fylde, Du skjænkede
Liv,
med Tak for alle Drømme, Du i min S
gav Bliv!

G ER DER MED MIT HJERTES SANG —.

Og er der med mit Hjertes Sang
ej banet nye Veje,
blev den en dæmpet Efterklang
af hine Toner, som engang
vort Sekel fik i Eje, —

Den kom fra Dybet af mit Sind,
ej tillært eller løjet;
den kom med Vaarens Længsler ind
og bragte Rødme til min Kind
og tændte Ild i Øjet.

Naar ensom, stille i mit Bur
jeg drømte mig i Fængsel;
naar Stormen blæste i sin Lur,
da fløj den over Voldens Mur
med al min Foraarslængsel.

Jeg tror forvist, der gryr en Dag
bag Mulmet og bag Taagen!
Trods alle Skyers lave Tag,
min Tro paa Lysets fejre Sag
er ungdomsfrisk og vaagen.

Jeg tror, mit elskte Danmarks Land
— skjøndt saaret halvt tildøde —
trods Vintrens Magt og Smertens Tand,
trods Ørnevagt paa Slesvigs Strand,
en Foraarstid skal møde.

Jeg tror, en Digtnings Vaar skal gry
endnu i Tidens Øde; —
at Sangens Svaner under Sky
skal juble ind en Sommer ny
med alle Roser røde!

Den Tro er i mit Hjertes Sang,
jo mere Vintren strenges;
den blev min Lyras bedste Klang —
og den er Slægtens dybe Trang:
Vi efter Foraar længes!

II.

NORDISKE DIGTERE.

Til Løn for Sommersolens Kys
sprang Roser ud i Flor:
I Glød af Digtersjæles Ild
min bedste Tak fik Ord.

Johannes Ewald.

[Ved hans Grav.]

Jeg stod bag Rundekirke en stille Søndags-
kvæld,
som Klokken lød til Andagt, og Dagen gik
paa Hæld.
Den travle Folkefærden var stum kun for mit Syn,
men i min egen Verden sig brød min Tankes Lyn.

Jeg stirrede paa Graven, paa »Daneskjaldens«
Grav,
den Skjald, som neppe aned, hvad han til
Danmark gav,
den Skjald, hvis Lys og Lykke, hvis hele
Vandringsfærd
blev fattig — lig en Skygge af Nattens Stjerne-
skjær.

Den Skjald, som jeg har elsket paa al min
Ungdomsgang,
hvis Navn har i mit Øre en hellig Højtids-
klang, —
hvis Sang min Sjæl har rummet igjennem
Døgnets Larm,
hvis Digt jeg har fornummet som Vaarliv i
min Barm.

Den Skjald, hvis Toner svulmed, som Havet i
en Storm,
som brød sin egen Vej, og som tog sin egen
Form:
Vort Foraars første Svale, som sang paa Ge-
fions Ø
for vingeskudt at dale og leve ved at — dø.

Jeg stirrede paa Graven. — Hvor sælsomt og
hvor tyst!
Hvor bundløst et Havdyb fra os til Lysets Kyst!
Det toned for mit Øre, og som en Hvisken klang,
der neppe var at høre i Sørgepilens Hang.

Det var en sagte Susen, som af en salig Aand,
som rørtes Sjælens Strenge af en usynlig Haand.
Jeg saa den store Døde, saa aandfuld og saa
mild,
jeg saa hans Aasyn gløde, jeg saa hans Øjnes Ild!

... Paa Højen hist ved Elben i Solens Aften-
glands!
Hvor funkled ikke Vinen og tryllede hans
Sands!
Og Himmelbanens Lue blev som et Elskovs-
smil,
hvor Eros svang sin Bue og glødede sin Pil.

Arendse! — Hvilken Jubel! trods Døgnets Ve
og Savn,
en flammende Begejstring blev slynget om dit
Navn:
Ej Solen kunde gløde som slig en Tankes
Strøm,
dens Straaler sank som døde mod denne Ung-
domsdrøm.

... Paa Højen hist i Rungsted, naar Aften-
klokken klang, —
fandt her han den Lyksalighed, hvorom han
lifligt sang?
Naar Bølgens stille Klage drog blidt mod
Kysten ind,
tog den ej med tilbage en Længsel fra hans Sind?

Naar da hans Harpe stemtes, og »den undrende
Skov«
gav Gjenlyd af hans Toner til Skaberens Lov, —
mon Kummer da og Smerte ham slig en
Stund forlod —
ham, hvem et kjærligt Hjerte ej elsked og
forstod.

... Og saa ved Søbækshuset, hvor Nødens
Skygger faldt,
hvor han var med sin Muse mer end forladt af Alt.
Ak, Faa forstod hans Bane, hans Hjertes dybe
Saar,
den Sangens rige Svane i Døgnets Andegaard!

Men Slægten, som ham haaned og tramped under Fod,
sit Eftermæle tegned for os med egen Sod:
en nøgen, vissen Stamme, som knejste imod Sky.
Men gjennem Mindets Flamme har evigt Liv *hans* Ry.

— Og bort jeg gik fra Graven, bort fra min Vemodsdrøm,
igjennem Gadens syge, blaserte Modestrøm.
Jeg nægter det just ikke, at dens profane Glands
saa ud for mine Blikke som hine Slægters Dands.

Til Christian Winther.

Den 29. Juli 1876.

Mens Somrens Fylde aabner os sit Fang,
og Høet dufter over slagne Vænge,
og Hyrdedrengens Røst paa Sjølunds Enge
hentoner i en vaarlig Elskovssang, —

Mens Livet blomstrer som en Tusindfryd
med Rigdom midt i »Aarets varme Hjerte« —
det er, som blander sig en stille Smerte
af dæmpet Vemod i vor Jubellyd.

Thi Sukkets Tone blander sig deri
af Fugletunger i de stille Skove, —
af Furesøens aftenblanke Vove,
der smiler tavs i Somrens Poesi.

Skjøndt Løvet festlig staar i Pintsedragt,
og Bølgen svulmer med en Elskers Længsel,
skjøndt Vintrens Larve flygted fra sit Fængsel,
saa bær' vi Mærket dog af Vintrens Magt:

Den rige Krokus, der har klædt vor Jord,
nu gulnes langsomt bort — og Somren svinder:
Snart Efteraaret staar med blege Kinder
og har kun Navne af en Kunstnerflor.

— Saa tag fra Norden end et Takkens Ord,
som strømmer Dig paa denne Dag imøde,
for hvert et Kvad, som hørtes klangfuldt gløde
imellem Østresalt og Isefjord.

En Tak fra Danmark for din Digtnings Vaar,
Du Aandens Yngste blandt de Evigunge!
Du Skjald, der sang, som ingen Andre sjunge,
om Elskovsverdnens underfulde Kaar!

Ja Du, hvis Harpe fik en himmelsk Klang,
hos os dit Minde i Begejstring flammer,
med Morgensolskin mellem Bøgens Stammer,
hvor Droslen fløjted, og hvor Hjorten sprang!

— — —

Til H. V. Kaalund.

Med Tak for »En Eftervaar«. Decbr. 1877.

Hvis Sprogets Rigdomsklang var i min Magt
og hvis mit Hjerte ejed Aandens Vinge,
da vilde jeg en Hilsen til Dig bringe,
saa glødende som Juli-Rosens Pragt.

Og hvis jeg kunde, gjennem Ordets Form,
Dig tolke, hvad jeg knap formaar at stamme
da skulde Takken som et Solblink flamme
og jubles vaarligt i Decembers Storm.

Thi sent i Aarets dalende Moment,
mens trindt omkring Naturen maatte falme,
mens Vintren synger paa sin Julesalme,
har Vaarens Blomstringstid Du til os sendt.

»En Eftervaar« med Friskhed, Poesi, —
en Vaar, som ej for Stormens Hvirvler farer;
thi den har Sang af Somrens Fugleskarer,
og Gratie og Skjønhed bor deri.

Og Den har neppe været ung engang,
som ej blev ildnet af din Lyras Strenge,
som ej har jublet over Mark og Vænge,
naar dine Toner gjennem Sjælen klang.

Og Den ej følte Poesiens Magt,
der ej har elsket Dig, Du Foraars Sanger,
og i hvis Sind ej Drømmenes Falanger
har svævet ind i dine Rhythmers Takt.

En Livets Fylde har din Digtervaar:
den blomstrer bugnende i Efterhøsten!
Din Morgens Rødme sitrer end i Østen,
din Ungdom flammer bag de hvide Haar!

Og medens Døgnets Færden gaar paa Held,
og Sky og Skygger sig i Livet brede,
vil »Glimtet af Guds Herlighed hernede«
afspejles i din Digtnings Ungdomsvæld.

J. S. Welhaven.

Mens Stridens Røster larme udover Danmarks
Vang, *)
der bæres hid fra Norge en dæmpet Sørgeklang;
med Tak og Ve den fylder vor Tanke og
vort Sind:
den tolker os hans Gjerning — den Skjald,
der slumred ind.

Den vækker lyse Minder om Kamp for Aandens
Sag,
den maler i sin Storhed hans arbejdslange Dag:
Vi mindes ham i Haven med Lyst og Barne-
fryd —
nu sænkes han i Graven til fjerne Klokkers Lyd.

*) Skrevet, medens Valgene til Rigsdagens Folkething foretoges herhjemme, Efteraaret 1873.

Vi mindes ham i Kampen for Livet i sit Hjem,
da gjennem »Norges Dæmring« Daglyset vælded frem.
Vi mindes ham, der stormed Partiets Fjendelejr
og sænked først sin Fane, da hjem han drog med Sejr.

Vi mindes Bardesangen, den dybe Alvorsrøst,
der tolked »Tidens Løsen« og blotted Slægtens Brøst.
Vi mindes blide Strenge, der toned for hans Haand,
Da Formens ædle Skjønhed han skjænked »Digtets Aand«.

— Den Sangerkrands ej slynges i Støv paa Glemsels Kyst:
med Vaaren den forynges og vorder Folkets Lyst;
thi skal hans Virken lykkes til Fremtids Kraft og Vægt,
da maa der fremad bygges af Nordens yngre Slægt.

Og maatte da vi sande, midt under Nuets
Strid,
at kun ved Aandens Klarhed og kun ved
Tankens Flid,
at kun ved Formens Renhed i vore Evners
Spil
vi værdigt gribe Maalet, som Sejren fører til; —

At tomt er Alt paa Tunge, som ej har Hjerterod,
om Tusind selv det juble af Livets Overmod.
Ja, maatte lyst *det* skinne, hvor Stridens Fyl-
king bor:
det blev det bedste Minde, som rejstes Dig i
Nord!

Fr. Paludan-Müller.

Er Dagens Morgenglands, Orions Lue,
som har sin Vinge over Jorden spændt,
og Strimerne paa Mælkevejens Bue,
de tusind Stjerners Brand i Natten tændt,
og Lyset i vor lave Julestue,
hvor Træet tindrede et kort Moment —
er det en Afglands, synlig her tilstede,
af Paradisets Lys og Juleglæde?

Ja, Du, som troede fast, at Alt skal klares
i andre Verdner over Sol og Sky,
at alt det Dunkle *der* skal aabenbares,
hvor Jord og Himle staa gjenfødt paany:
Nu paa de dybe Gaaders Ord Dig svares
i Harmoniers stjernestrøede By,
nu fandt tilfulde Du i hine Sfærer
det Lys, som stykkevis din Digtning bærer.

Og Du, hvis Tonevæld os lod forkynde
et Skjønhedsrige med en vaarlig Glands,
og Du, hvis Rhythmer bølged sig med Ync
som lyse Alfer i en vinget Dands:
Nu bredes her for Dig den sidste Hynde,
nu rækkes Dig den sidste Lavrbærkrands,
mens i dit Æreminde *Saga* fletter
uvisnelige Blade af Sonetter.

Igjennem *hendes* Røst vil Alma tale
med Tankens Rigdom, klædt i Støvets Ord
og Psyke underskjøn med Amor dale
paa Tonestrømme gjennem Æthrens Flor
til Dandserinden i de fyldte Sale!
— Men Aandens Vinter klæder Bøgens Jor
og Savnet hvisker dybt i Skovens Haller:
»Forbi er Efterhøsten, Bladet falder«.

NYERE LYRIKERE.

SILHOUETTER.

I.

EMIL AARESTRUP.

Du fødtes med det unge Sekels Ny,
Du fik dets Svulmekraft i Smil og Taarer,
dets Gjæring syded gjennem dine Aarer —
dit Eftermæle blomstrer med dets Ry.

En ildfuld Sjæl, en Sværmen, vild og kjæk,
den lod din Digtning Yppigheden arve:
Ej mangen Pensel ejed slig en Farve,
som den, din Pen os gav med fine Træk.

O, hvilken Lidenskab i Strofen lagt:
en Gløden ulmer gjennem hver en Linje,
en sydlandsk Susen af den mørke Pinje,
en Elskovshimmel i sin Stjernepragt.

II.
Carl Bagger.

Jeg mindes det, fast som det var igaar,
da dine Digte slog min Sjæl i Lue:
De som Mænader flagred i min Stue, —
og Rudens frosne Blomster bragte Vaar!

Men gjennem dette vilde Ungdomsmod,
den Jubel, jeg kaotisk hørte klinge,
Du løfted paa din Aands den brede Vinge
hin Sorgens Genius, som nær Dig stod.

— Og da Du daled, kjendtes Du af Faa,
og Færre flette Krandse til dit Minde;
men for en yngre Old dit Navn vil skinne
Du, hvem jeg elsker, hvem jeg aldrig saa.

III.
Holger Drachmann.

Der var en Dag — en Dag med Lys og Guld,
med Overmaal af Sang paa Mark og Hede!
den hælded brat, og snart var Solen nede,
— og ventende stod Slægtens yngste Kuld.

Da, medens Mulmet frem i Rummet brød,
af Luers Ild vor Horizont forgyldtes,
af nye Tonestrømme Luften fyldtes,
og hele Aftenhimlen flammed rød.

Men er det Solhverv end: vor Sommernat,
den dvæler kort — selv i de dunkle Skove:
»Der skinner Sølvglands over Havets Vove;
hvor Dagen slap, ta'r Dagen atter fat«!

IV.

Edv. Lembcke.

I Luftens Bølger gaar en Sørgesang
henover Idsteds, over Dybbøls Grave;
men Du fik Poesiens sjeldne Gave:
at tolke disse Toners sære Klang.

Den dybe Smerte, som dit Folk har lidt,
den sitrer gjennem dine Harpestrenge, —
og Haabets Glimt paa Sønderjyllands Vænge,
det er din Digtnings Haab, og det er dit!

O, maatte Taagen klares for vort Blik,
saa »Modersmaalets« Toner kunde runge
som Frihedshymne paa den danske Tunge:
det blev den bedste Sangerløn, Du fik!

V.

Chr. K. F. Molbech.

Fra Kedrons Slette hen mod Jordans Bred,
og til vor Frelsers haarde Smertens Leje
jeg fulgte Dig paa dine Toners Veje,
og mer jeg fandt end Poesiens Fred.

Og ofte har jeg lyttet til din Røst,
naar Nattens Hjerte sig i Stilhed vaander;
da var det, som Naturens tavse Aander
forkyndte Dæmringsstrimerne i Øst, —

Da var det, som en høj, usynlig Magt
mig løfted over Slægtens sjunkne Grave:
thi i din Digtning Dagens lyse Gave
er lagt med Livets ædle Farvepragt.

VI.

Andreas Munch.

I Vintrens Stilhed sad en Engel tyst
som Vagt paa Graven i de Dødes Have:
den rakte Dig som Poesiens Gave
en Lægeurt for Vunden i dit Bryst.

Din Muse Sorgens blege Sprog forstod,
mens Dødens Tomhed isned dine Aarer,
og Lyrens Guld fik Blink af dine Taarer,
og Taaren kjøbtes med dit Hjerteblod.

En Trøstens Fylde har din Digtning skabt; —
saa vidt som Kjærlighedens Sprog har Mæl
den sank som Lindring til de syge Sjæle,
der her i Støvet elsket har og tabt.

VII.

Carl Ploug.

Din Harpe tømret er af Skovens Eg,
og dine Strenge er af Bjørnens Sener,
men Du er Ungdomsidealets Tjener
med Kraft og Alvor i din Strengeleg.

Din Tankes bedste Drøm gjaldt Nordens Folk;
vor unge Frihed vied Du din Klinge;
vor Nutids-Folkesang Du laante Vinge, —
og Slægten hylder end Dig som sin Tolk.

Dit bedste Hjerteslag gjaldt Danmarks Sag:
for den som Mand Du kæmped, naar vi trængtes;
Du varsled »Gry«, da Nat og Taage sænktes,
og sang for Thyras Land om Atterdag.

VIII.

Christian Richardt.

»Hvor Syren flokker sig om Bøgens Rod«
der fik din Lyras Streng sin Ungdomstone,
og under Østerlandets Palmekrone
dens rige Salmeklang sit Væld oplod.

Din Digtning er i Fredens Sollys døbt,
og Væxt den fik af Hjemmets Kæmpegrave, —
en Lilje skjær i Poesiens Have,
i Sprogets gratiøse Klædning svøbt.

Din Digtervej er helt en Alvorsgang
med Smil og Ynde i dit Tonefølge,
med Friskhed, som fra Søens Morgenbølge,
og vaarlig Jubel, som af Lærkens Sang.

IX.

Carl Snoilsky.

Jeg læste dine Digte: — Himlens Pol
blev som et vildt, kaotisk Hav af Stjerner!
Jeg hørte Brusen af din Aands Falerner,
og Stjernerne fik Ild af Sydens Sol!

Jeg fulgte Dig mod Nord til Hjemmets Land,
hvor Floras Gave mindre yppig pranger;
og Du blev hilset varmt af Folmer Sanger
i »bockens skymning« her paa Sjølunds Strand.

Din Sangerdag, af Vaarens Kræfter fuld,
har spredt sin Lysglands over Mark og Mose
og Ungdom slynger en »rebellisk« Rose,
en glødende omkring din Lyras Guld.

X.
ZACH. TOPELIUS.

Mod Strandens Ensomhed sig vælted hul
den tunge Bølges Klage gjennem Sandet,
og Sneen fyged sporløst over Landet,
og Vinden sukked: Ødemarkens Jul!

Men gjennem Fyrreskovens frosne Lok
der gik et Pust af Vaarens unge Toner —
og Skoven tætted atter sine Kroner,
og selve Marken fik en Rosenstok:

Det var dit Hjertes Sang, som fæsted Bo,
som spredte Lys paa Finlands øde Veje, —
som over »Sundet« fløj, med Kraft i Eje
»att bygga sig från verld till verld en bro«.

III.

Polemiske Strofer.

[Af et længere Digt, skrevet 1875.]

I.

Vi og Vort.

Ensidigt over Landets Scene
opføres nu et Skuespil,
som ej blot Hovedstaden ene
og Flækkerne er Vidne til;
nej »hele Folket« — det er Sagen —
ta'er Del deri med Smil og Suk:
det øjner man saa klart som Dagen
fra Kongeaaen og til Skagen,
fra Kjøbenhavn til Blaavandshuk.

Men hvis fra Hovedstadens Larmen
du søger ud til Bondens Hegn.
hvis bort fra Trængslen og fra Varmen
du flygter til en landlig Egn —
du ligefuldt ej Synet mister,
det følger med fra Dør til Dør:
du ser en Rad af Egoister,
der figurere smaa Statister
bag en og anden stor Aktør.

Thi trods den megen Frihedsvarme
og trods den folkelige Glød,
trods runde Tal og aabne Arme,
som man for Herligheden bød, —
man staar dog delt i mange Lejre
og enes ej om Ærens Pligt,
men kjævler om, hvem der skal sejre.
Er det vort Frihedstræ, det fejre?
er dette Liv mon folkeligt?

Nej, disse kjønne Talers Mængde
om at udvide Syn og Aand
fik — trods den folkelige Længde —
ej løst de gamle Stænderbaand.
Man staar endnu som Skolepogen
med A. B. C.'en kun til Tort,
med Frihedsblikket vendt mod Krogen,
og blader tankeløst i Bogen
og mumler kun om *vi og vort.*

Engang der lød fra Slottets Sale
et trofast, selvfølt Kongeord, —
nu høres end den samme Tale
som Eko af et Folkekor.
Om Rangen nu Partier stride,
med valne Hænder tages fat;
med Mileskridt vi fremad skride,
det klinger: *Vi alene vide*
paa Nutidsmaal ved Statens Rat.

Min Samtid, med din Folkevælde
og med din store Livs-Ide,
er al din Tale ej en Bjælde?
blev Øjet skjærpet til at se?
og naar dit Folkesyn, det »klare«,
igjennem Taagen ej for kort?
— Der høres Røster vel, som svare,
men dæmpet gjennem alle fare
de mange Tungers *vi og vort.*

Thi ogsaa her har Modens Vinge
faaet Samfundslivet i sit Fang, —
det samme Løb vil Alle springe
og Alle gaa den samme Gang, —
den samme Klokke Alle ringe
og nynne paa den samme Sang:
Du store Tal med Mod i Bringe,
med Magt om Lande, Ord paa Thinge,
hos dig vi hente maa vor Rang!

Du store Tal! — som har de stærke
og frie »Folkeord« i Mund
om Holger Danskes Hjelmemærke,
om Sangen i den grønne Lund! —
Det var paa Tide, om dit Mæle
fik Klang af mer end *vi og vort*,
paa Tide var det, ej at fjæle,
at blandt din Hob i mange Sjæle
er Frihedsfunken svunden bort.

Og det, som Frihedsnavnet bærer,
har tidt kun Egoismens Præg:
De er for lave, disse Sfærer,
vor Samfundsaand, den er for læg!
Thi *vi og vort* har draget Skygge
om mangt et højnet Ideal,
og Fædrelandets dyre Lykke
staar ofte kun som Søndagssmykke
paa »*vores*« lave Piedestal.

Ja lavt i Hytte, lavt i Halle,
det synes Slægtens bedste Pryd,
man øjner Tidens Alt og Alle
i egen Kreds og egen Dyd.
Den Vise, nu de Voxne tralle,
den vorder snart de Spædes Fryd.
Man bygger lavt for ej at falde,
og *vi og vort* er Nuets Skralde,
saa neppe man faar Ørenlyd.

Og dette Ord skal engang prange
som denne Ridderslægts Emblem
i vore Fremtids-Mindesange
og Epitafiets Poem.
Man vil alt Godt og Stort herhjemme,
man bøde vil paa Brøst og Savn,
og Landets Ære vil man fremme, —
dog vi in mente ej maa glemme:
naar kun det er til eget Gavn.

Jeg hader denne Samfundstaage,
som gjør hveranden Barm for eng,
som sænker Manges Øjelaage
og døver Manges Hjertestreng, —
som snevrer Horizontens Bue
ind til en lille Cirkels Rund,
gjør Firmamentet til en Stue,
og Landet til en Sognetue
med Hverdagsvrøvl fra hver en Mund.

Jeg elsker hver, som midt i Larmen
vil bygge med paa Tidens Bro
i Stilhed, men med Rum i Barmen
for Sandhedssøgen og for Tro, —
som gaar sin egen slagne Bane
med Kjærlighed til Folk og Land, —
som trives under Haabets Fane:
Den kommer nok, den Vaar, vi ane,
er Længslen stor og Trangen sand!

Den kommer nok. Men Aandens Verden
er mer end Skin og løjet Tant:
den øjnes maa i deres Færden,
i deres Liv, hvis det er sandt.
Den kommer nok. Men vi maa bøjes
at se det Heles Krav og Vel,
hver med sit eget Kald maa nøjes,
vor Tankes Klarhed og vort Øjes
ej taages af et Samfundsskjel.

— Paa Samfundslivets Grund skal bygges
vort Folkeliv, vor Menighed,
og kun, naar den er sund, betrygges
den hele Kjædes mange Led.
Og skal der nu i Kampen sejres
og skal vi som et Folk bestaa,
skal Kristenlivets Indtog fejres,
maa Egennyttens Skud bortvejres
og Fanatismens Yng'l forgaa.

II.

VEJLEDENDE AANDER.

Skjøndt Slægtens Færd er hartad Famlen
og Mængdens Gjerning fuld af Brøst, —
saasnart den tren fra Barneskamlen,
den hæve maa sin spæde Røst.
Selvstyrets raske Spænd man kjører
og skaber sig et mægtigt Ry,
og nu vil Alle være Fører:
Den Blinde ser, den Døve hører,
den Halte springer over By!

Og drøje Ord i Slaget falder,
Sveddraaber perle over Val.
Der er knap Fred i Kirkens Haller,
og der er Kiv i Skolens Sal.
Men mere eller mindre »yndigt«
er disse Røsters Lokkespil:
En føler sit lidt mere kyndigt,
en Anden sit lidt mere fyndigt,
i Kor med Tidens Klokkespil.

Ja, var der Stilhed før i Landet,
saa har vi Larmen nu i Kor,
bag Skovens Stammer og i Sandet
man fører fuldt det store Ord.
Thi vi fik løst de bundne Kræfter
og øvet ind en Nutidssang:
men Koret synes og derefter!
Til det sig ingen Stordaad hefter;
dets Kraft er uden Vingefang.

Man kæmper tappert, og man kives
i flokkevis og Mand mod Mand,
og hvad der tales nu og skrives,
det gjælder kun »vort Fædreland«.
Af patriotisk Iver gjærer
hverandet Hjerte sydende;
om Politik snart Alle lærer,
og den man højst i Rangen ærer,
hvis Røst er højest bydende.

Og Talerstole trindt man rejser
og sender ud et klangfuldt Ord:
»Vor Frihed trone skal som Kejser,
skjøndt den bli'er puffet under Bord!
Den blev os skjænket — og beklippet,
dens Navn man profanerer nu,
snart leve vi kun af Principet
og føle stødt, det er paa Nippet,
at Trældom os regjerer nu!«

Den Ringes Sag vil Alle tale:
den Fattige skal gjøres fri!
Saa danner man ham frit til Hale
og Avtomat for sit Parti.
For »Slaveri« og »Adelsvælde«
man frelste ham — fast mer end nok!
Han frelstes i en »Folke«-Fælde,
og der maa han fremdeles trælle
for Frihedslivets Rytterflok.

Nej, Idealet gik i Glemme,
skjøndt Tolk for det saa Mange blev;
det er ej nok, at vi herhjemme
fik skrevet os et Frihedsbrev:
Lad Solskin spredes i det Lave,
saa spire Blomster i dets Skjød!
Og bring de Smaa fra Kundskabshave
din første og din bedste Gave, —
men skjænk ej Stene dem for Brød!

Der tales højt om høje Sole
mens end vi gaa i Maanens Skjær.
Vor Stridsvogn drages af en Fole,
og Taler kun gjør Ledingsfærd.
Vi bygge vel paa store Minder
og prale vel af Fædres Sværd;
men Dagen, den, som nu oprinder,
skal, for at pejle Ærens Tinder,
først vies ind til Arbejdsfærd.

Af de forgyldte Theorier
der dannes maa en praktisk Væxt;
og de forslidte Melodier
maa have sig en anden Text:
Vil du, som gaar bag Plov og Harve,
gaa med i Styret for vort Hjem,
da kræves af dig mer end »Farve«
og mer end Andres »Syn« at arve:
Kun *eget* Arbejd bær' dig frem!

Jeg knæler for de Stores Trone,
for Tidens Mod og Slægtens Mænd,
og ejed jeg en Lavrbærkrone.
til deres Hoved gav jeg den!
Men de maa staa paa Aandens Fløje
— var end det i en Selskabssal —
det indre som det ydre Øje
maa skimte lidt af Zeniths Høje
og have sig et Livs Portal.

Men disse Mænd, som Tiden føder,
er næsten flikkede i Alt
og, som man nutildags dem møder,
hveranden blind, hveranden halt.
Kun faa tør høre op at sove,
kun faa har Syn for Daad og Dag
og følger Ridder-Ærens Love,
og ingen, ingen fast tør vove
sit Liv for Lysets fejre Sag.

Der er en altfor saftig Grønhed
i hele denne Herskerfærd!
Lad Sceptret faa lidt mere Skjønhed
og Kronen Glimt af Livets Skjær,
og vis: den bæres af en Pande,
som dæmper Lidenskaben vild,
og sværm lidt mere for det Sande
og lad lidt mere Renhed blande
sig ind i eders Viljers Ild!

III.

Frejdigt Mod!

Evindelig det Ene, Samme:
kun Slud og Taage, Regn og Rusk!
saa høres Vindens Suk at stamme
igjennem hver en Tjørnebusk.
Og Væsner med og uden Hjerne
og med og uden Vingefang,
ja Mænd og Kvinder, nære, fjerne,
fik fat paa denne Visdomskjerne
og lærte Vindens Jammersang.

Der intet Nyt er under Solen,
saa lød den gamle Vises Ord; —
om ej fra Polen og til Polen,
saa dog hos os hans Røst man tror.
Og alle Vilde, som de Tamme
fik Tonen lagt i deres Næb:
Evindelig det Ene, Samme
i Hverdagslivets sprukne Ramme:
kun Travlheds-Virken, Slid og Slæb!

At trælle, slides op for Føden,
at vrøvle midt i Døgnets Kvalm,
at visne bort som Foraarsgrøden,
at æltes ned som Hø og Halm, —
at længes ud paa vide Veje
og aldrig faa sin Længsel stilt,
at ønske flot og Lidt kun eje,
for Myndighed og Guld at neje,
selv arm som nogen Gangerpilt —

Er det et Liv, er det en Væren,
er det et Guddomsideal?
og er der Sandhed vel i Læren
om sligt et Guddomsbilled? Tal!
Er det vel Nyt, fandt det ej Mage
hos andre Slægter paa vor Jord?
Jo tusind Gange. Gaa tilbage,
om selv du vil, til Adams Dage
og Tidens første Morgenspor.

Nej, den maa være mer end Taabe
og mere vild end en Fantast,
som mener, her er Nyt at haabe,
hvor engang Alt er surret fast,
hvor efter regelbundne Love
vor Sol gaar op og daler ned, —
hvor Vintren raner Høstens Skove,
og Fred kun følger dem, der sove
hin Søvn, hvorom vi Intet ved.

Den ene Dag er som den anden,
den ene Slægt den anden lig
og bringer kun en Sammenblanden
af Pøbel, Adel, Arm og Rig.
En knæler ned for Kirkens Alter,
en Anden ned i Gadens Dynd;
En gaar i Purpur, En i Pjalter, —
men Alle skalter de og valter
kun i et Cirkelløb af Synd.

— — Ja, du har Ret, hvis Læbe taler
paa Efemerers travle Sprog,
og du har Ret, hvis Pensel maler
kun Graat og Graat i Tidens Bog.
Og du har Ret, hvis Øje mattes
af dette sygelige Spil:
Af noget *Nyt* det maa erstattes,
det Jammersliv, som Alting fattes,
fordi det Intet kan og vil.

Men dette Nye, det maa findes
i Dybet af din egen Sjæl,
og Tvivlens Skygge, den maa bindes,
som fulgte tro din egen Hæl.
I Hjemmets Vraa skal du begynde,
thi dugget er din Rudes Glas!
Dit eget Jeg du maa forkynde:
at ikke blot du Smil og Ynde,
men meget Mer gav Løbepas.

Thi blev ej Hjemmets Alterlue
forlængst udslukt af Kuldens Strøm,
og staar du i din egen Stue
ej fremmed for din bedste Drøm?
Saa lad dit Fremtidsliv forkynde,
hvad ej din Færd forkyndte før:
I Hjertets Vraa skal du begynde, —
ej med at se, hvad Andre synde,
og ikke ved din Nabos Dør!

Det for din Sjæl maa staa som Normen,
som Idealet, hvor du gaar:
Det nytter lidt: det Ydre, Formen
et andet Klædebon sig faar.
Det nytter lidt, ved Kunst og Love
at ville bringe Lykken hid, —
som bragtes den af Vind og Vove:
Nej, de maa vækkes, de, som sove,
og vækkes, mens det end er Tid!

Skal derfor atter Lykkens Tærning
forkynde Lys vort Fædreland,
da maa Missionens Samfundsgjerning
begynde hos hver *enkelt* Mand.
Og det maa fattes klart af Alle,
hvert stort og lille Individ:
Ej ved at hyle eller lalle
og endnu mindre ved en Skralde
indvies skal den nye Tid.

Arbejdes skal der, trøst og troligt,
i Aandens som i Haandens Hverv,
arbejdes skal der, blidt og roligt,
og spares sammen Skjærv til Skjærv:
Og da vil Hjemmets Arne føde,
hvad ingen Talerstol har født,
hvad ej fik Liv paa noget Møde,
hvor høje Røster vilde bøde
paa Alt, hvad Tiden har forødt.

Arbejdes skal der, men i Stilhed,
i Tro paa Livets Kald og Værd,
i Fred af denne tavse Mildhed,
som lønner Hjertets Troskabsfærd.
Arbejdes skal der — efter Evne
af hver en Alder, hver en Stand;
mod Trofasthed skal Tiden stævne,
og da skal bygges paa det Jævne
et Lykkens Hjemsted i vort Land.

Og blev din Færden dig en Skole
med Trældomslivets Klasseaag,
hvor man skal sparkes af en Fole
og haanes af en Gammel-klog:
Tag ej til Mønster den, der skranter,
luk Øret i for Løgn og Tant,
luk Døren i for Døgnets Fjanter,
luk Hjertet i for Snylteplanter
og Øjet op for Skjønt og Sandt!

Se, Solen gaar sin vante Bane
og spreder Guld paa hvert et Straa,
og Vaaren breder ud sin Fane,
for Alle, som vil se derpaa!
Lad Solens Lys din Virken ildne,
din Gjerning fange Lysets Daab!
Lad Vaarens Fred din Færden mildne,
og lad dens Haab din Higen stilne,
du, som fik Evighedens Haab!

Frisk Mod! bør være Tidens Løsen,
dens Stammes Marv, dens Kjernes Saft.
Væk Slægten op af Søvnens Døsen,
tag fat med Alvor og med Kraft!
Frisk Mod! du lille Flok i Vrimlen!
Frisk Mod! du Mindste blandt de Smaa!
Grib fat din Gjerning her i Stimlen,
mens det er Tid og Dag paa Himlen —
thi Aftentimen falder paa!

◆◆◆